

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ 10 ฉบับที่ 45 ประจำวันที่ 15 พฤศจิกายน 2566

หนอนชอนใบมังคุด

เดือนเกษตรกรผู้ปลูกมังคุดในภาคตะวันออกของประเทศไทย เผชิญการระบาดของหนอนชอนใบในมังคุดในระยะที่ต้นมังคุดแตกใบอ่อน โดยใบมังคุดที่ถูกทำลายจะมีลักษณะแคะแกร็น บิดเบี้ยว เนื้อเยื่อใบถูกทำลาย ทำให้มังคุดแตกใบอ่อนบ่อยครั้ง เพื่อชดเชยใบที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งใบอ่อนเป็นตัวดึงดูดแมลงศัตรูชนิดอื่น ๆ เข้ามาทำลายมังคุดเพิ่มขึ้น ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากพบการเข้าทำลายให้ดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง หรือสามารถขอคำแนะนำในการป้องกันกำจัดได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Acrocercops* sp. และ *Phyllocnistis* sp.

วงศ์ : Gracillariidae และ Phyllocnistidae

อันดับ : Lepidoptera

ลักษณะการเข้าทำลาย

Acrocercops sp. ทำลายใบอ่อนที่มีอายุมาก โดยตัวหนอนที่ฟักจากไข่จะชอนไชกัดกิน และขับถ่ายอยู่ในระหว่างผิวใบ รอยทำลายมีลักษณะแผ่กว้างเป็นแผ่นสีดำ เนื่องจากเนื้อเยื่อระหว่างผิวใบตรงส่วนนั้นถูกทำลายไป

Phyllocnistis sp. ทำลายใบอ่อนมังคุดที่มีอายุน้อย พบการระบาดรุนแรงมากในช่วงที่มังคุดแตกใบอ่อน โดยเฉพาะในระยะต้นกล้าของมังคุด ตัวหนอนที่ฟักจากไข่จะชอนไชเป็นทางยาว หรือสร้างเป็นอุโมงค์กัดกินและขับถ่ายอยู่ภายในรอยทำลายของหนอนชอนใบ

ใบมังคุดที่ถูกทำลายจะแสดงลักษณะแคะแกร็น บิดเบี้ยว เนื่องจากเซลล์และเนื้อเยื่อบางส่วนของใบถูกทำลายตั้งแต่ใบอ่อนยังเจริญเติบโตไม่เต็มที่ ถ้ามีการระบาดรุนแรงอาจพบหนอนชอนใบมากกว่า 1 ตัวต่อใบ ทำให้มังคุดมีใบไม่สมบูรณ์โดยเฉพาะในระยะต้นกล้า ชะงักการเจริญเติบโต สำหรับต้นมังคุดที่โตแล้วการถูกทำลายรุนแรง ทำให้มังคุดแตกใบอ่อนบ่อยครั้งเพื่อชดเชยใบที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งใบอ่อนเป็นตัวดึงดูดแมลงศัตรูชนิดอื่น ๆ เข้ามาทำลายมังคุดเพิ่มขึ้น

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัยของหนอนซอนใบทั้งสองชนิดเป็นผีเสื้อกลางคืนขนาดเล็ก เมื่อกางปีกกว้างประมาณ 3.0 และ 2.2 มิลลิเมตร ตามลำดับ ผีเสื้อตัวเต็มวัยเพศเมียจะวางไข่เป็นฟองเดี่ยว ด้านหลังใบติดกับเส้นกลางใบ ระยะไข่ 3 - 5 วัน ระยะหนอน 15 - 16 วัน จึงเข้าดักแด้ใกล้ๆ ขอบใบ ระยะดักแด้ 4 - 8 วัน

ศัตรูธรรมชาติ

พบแตนเบียนของหนอนซอนใบมังคุด 10 ชนิด จำแนกชนิดได้ 8 ชนิด คือ *Ageniaspis citricola* Longvinoskaya, *Sympiesis stritipes* (Ashmead), *Cirrospilus ingenuus* Gahan, *Citrostichus phyllocnistoides* (Narayanan), *Kratoysma* sp., *Elasmus* sp., *Eurytoma* sp. และ *Quodrastichus* sp.

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. เกษตรกรควรหมั่นสำรวจสวนมังคุด และสังเกตการเข้าทำลายของหนอนซอนใบอย่างสม่ำเสมอ โดยสังเกตดูที่ใต้ใบมังคุด จะพบรอยทางยาวเป็นเส้นสีขาว
2. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ
3. หากพบหนอนเข้าทำลายประมาณรุนแรง (มากกว่าร้อยละ 30) และไม่พบแตนเบียนให้พ่นด้วยสารเคมีกำจัดแมลงคาร์บาริล 85% WP อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 10 วัน

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร

ที่ปรึกษา : นางสาวสุมนา สิมาสฤกษ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

บรรณาธิการ : นางสาวกันยาร อุทัย นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

เรียบเรียงโดย : นางสาวดวงฤทัย กิ่งคร นักวิชาการเกษตร

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

